УДК 351.69: 346.7

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2021-2\(2\)-46-60](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2021-2(2)-46-60)

Марушева Олександра Анатоліївна доктор наук з державного управління, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту, Університет новітніх технологій, вул. Метробудівська, 5А, Київ, 03065, тел.: (050) 973-81-98, e-mail: marusheva.o@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9126-4674>

Медведчук Оксана Валеріївна кандидат наук з державного управління, доцент, начальник управління нормативно-методичного забезпечення, Міждержавна гільдія інженерів-консультантів, Проспект Соборності, буд. 15/17, м. Київ, 02160, тел.: (097) 922-77-56, e-mail: medvedchuk_o@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-2795-8193>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Анотація. У статті висвітлено деякі аспекти, переваги та проблемні питання процесу впровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва. Здійснено аналіз чинного законодавства та запроваджених змін щодо створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, проведено порівняльний аналіз інших електронних систем у сфері надання електронних послуг, окреслено переваги роботи електронних кабінетів, а також підкреслено важливість впровадження електронного урядування загалом та розширення пулу електронних послуг у будівництві зокрема. Визначено позитивні сторони та висвітлено деякі недоліки впровадження Єдиної державної електронної системи у будівництві із запропонованим варіантом підвищення ефективності Єдиної державної електронної системи у будівництві в цілому. Обґрунтовано доцільність подальшого розвитку та створення підґрунтя для розроблення більш детального переліку заходів щодо подальшого впровадження державної електронної системи у сфері будівництва, що визначатиме подальші напрями нововведень. Наголошено на необхідності подальшої поступової інтеграції елементів Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва в загальну систему електронних адміністративних послуг або іншу державну інформаційну систему, інтегровану в цю електронну систему, та кабінетів, користувачами яких є суб'єкти господарювання та уповноважений територіальний орган, та на розширенні сервісів в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва. Також наголошено на безперечній доцільності застосування існуючих та запровадженні нових ефективних заходів із збереження

даних та захисту інформації. Визначено, що ефективна реалізація норм Закону щодо Єдиної державної електронної системи у сфері будівництві також сприятиме підвищенню позиції України у рейтингу легкості ведення бізнесу Світового банку «Doing Business» за напрямом «Отримання дозволу на будівництво».

Ключові слова: державне управління; будівництво; нормативно-правове регулювання; електронна система у сфері будівництва; електронний кабінет забудовника.

Marusheva Oleksandra Anatoliivna Doctor of Science in Public Administration, PhD in Law, Head of Public Administration and Information Management Department, Innovative Technology University, Metrobudivska St., 5A, Kyiv, 03065, tel.: (067) 895-94-85, e-mail: marusheva.o@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9126-4674>

Medvedchyk Oksana Valeriivna Candidate of Science in Public Administration, Head of Regulatory and Methodological Support Department, Interstate Consultant Engineers Guild, Sobornosti Ave., bldg. 15/17, Kyiv, 02160, tel.: (097) 922-77-56, e-mail: medvedchuk_o@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-2795-8193>

SOME ASPECTS OF IMPLEMENTING THE UNIFIED STATE ELECTRONIC SYSTEM IN THE FIELD OF CONSTRUCTION

Abstract. The paper highlights some aspects, advantages and problems of the process of implementation of the Unified State Electronic System in the field of construction. It provides analysis of current legislation and changes to the Unified State Electronic System in the field of construction, a comparative analysis of other electronic systems in the field of electronic services, outlined the benefits of e-cabinets, and stressed the importance of e-government in general and expanding the pool of e-services in construction in particular. The positive aspects are identified and some points of weakness of the implementation of the Unified State Electronic System in Construction are highlighted with the proposed option to increase the efficiency of the Unified State Electronic System in Construction as a whole. The expediency of further development and creation of a basis for development of a more detailed list of measures for further implementation of the Unified State Electronic system in the field of construction, which will determine further directions of innovations, is substantiated. Emphasis is placed on the need for further gradual integration of elements of the Unified State Electronic System in the field of construction into the general system of electronic administrative services or other state information system integrated into this electronic system and offices, users of which are business entities and authorized territorial body and it is put written accents on outreach of services in Unified State Electronic System in the field of construction. The undoubted expediency of applying

existing and introducing new effective measures for data preservation and information protection was also emphasized. It is determined that the effective implementation of the Law on the Unified State Electronic System in the field of construction will also help increase Ukraine's position in the World Bank's Doing Business ease of doing business in the area of obtaining a building permit.

Keywords: public administration; construction; regulatory and legal regulation; electronic system in the field of construction; electronic office of the developer.

Постановка проблеми. Протягом останніх років чимало науковців прогнозували повільні темпи економічного зростання не тільки в Україні, але й у світі. Проте, в реальності спостерігається більший занепад різних сфер економіки, зокрема процеси спаду спостерігаються і у будівельній галузі. Разом з тим, завдяки виконанню програми «Велике будівництво», падіння ВВП України у 2020 році сповільнилося. Проект «Велике будівництво» не замислювався як антикризова програма, оскільки починався у 2019 році, коли українська економіка демонструвала певне зростання, автори проекту, вочевидь, вирішували інше завдання - зробити якісні дороги по всій країні та об'єднати більшість проектів у сфері будівництва, що фінансуються за кошти міжнародних фінансових організації під державні гарантії, а також за кошти державного бюджету, в один масштабний проект. Проте, коли почалася криза, викликана пандемією коронавірусної хвороби COVID-19, «Велике будівництво» стало одним з небагатьох рятувальних кругів для економіки країни [1]. Окрім того, у структурі державної економіки найбільшу частку займають менш технологічні та доволі трудомісткі сфери. Так, у структурі виготовлення продукції з невисокою доданою вартістю, енергетичних та ресурсних витрат, недосконалості конкурентної боротьби на внутрішньому ринку, невелика ємність ринкового сегменту перешкоджають створенню належних умов задля забезпечення зростання рівня конкурентоспроможності сфери будівництва.

Отже, додаткового аналізу потребують проблеми підвищення ефективності механізму державного управління у будівельній галузі України в частині впровадження Єдиної електронної системи у будівництві, визначення переваг такого впровадження, а також перешкод для її дієвого та ефективного функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів даної проблеми вітчизняні науковці присвячували значну увагу: загальні науково-теоретичні питання електронного урядування розглядав Саменченко А.І.; Власенко Р.В. зосереджувала питання власного наукового пошуку на проблемах кадрового забезпечення електронного урядування; питання ідентифікації та автентифікації в електронному урядуванні розглядалось Семенченко А.І., Жилиєвим І.Б., Полумієнко С.К. в системі електронного урядування [2]. Питання програмно-технічної реалізації, архітектури, нормативне регулювання та стандартизація інфраструктури відкритих ключів розглядалось Потієм О. В.,

Лешпиним А. В., Сорокою Л. С, Єсіним В. І., Морозом Б. І. [3]. Але в комплексі питання застосування єдиної електронної системи у будівництві як базового механізму для організації взаємодії за всіма моделями електронного урядування та комплексної системи надання адміністративних послуг у будівництві не розглядалось.

Мета статті. Метою даного дослідження є аналіз законодавства України, що регулює відносини громадянина та держави, в частині регулювання системи надання електронних послуг, аналіз впровадження Єдиної державної електронної системи у будівництві, взаємодії з метою реалізації електронного доступу фізичних та юридичних осіб до інформації та адміністративних послуг як частини концепції електронного відкритого урядування.

Виклад основного матеріалу. Показники виробництва будівельної продукції безпосередньо впливають на показники економічного зростання держави. Без будівництва нових виробничих потужностей, відтворення основних фондів неможливим є економічне зростання держави загалом. Цей факт безперечно підтверджує провідну роль будівництва та будівельної галузі у розрізі державної політики.

Останнім часом все більшої актуальності у державній політиці України та інших країн світу набирають тенденції щодо впровадження у механізми державного управління інформаційно-комунікативних технологій та їх безпосереднє слугування громадянам держави щодо отримання тих чи інших інформаційних чи адміністративних послуг, а також при застосуванні у роботі безпосередньо державних органів.

Положеннями Закону України «Про інформацію» [4] визначено основні принципи інформаційних відносин: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією; достовірність і повнота інформації; свобода вираження поглядів і переконань; правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації; захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя. Положеннями частини першої статті 3 цього Закону основними напрямками державної інформаційної політики встановлено: забезпечення доступу кожного до інформації; забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; забезпечення інформаційної безпеки України; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня

2018 року № 67-р [5], визначила поняття «цифровізації» як: насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливорює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір. Це визнаний механізм економічного зростання завдяки здатності технологій позитивно впливати на ефективність, результативність, вартість та якість економічної, громадської та особистої діяльності. Сектори економіки, що використовують цифрові технології, зростають швидше, дешевше та якісніше. Сфери життєдіяльності, зокрема освіта, медицина, транспорт, що модернізуються завдяки цифровим технологіям, стають набагато ефективніші та створюють нову цінність та якість. Серед інших, не менш важливих напрямів цифрового розвитку, у цьому документі вказаний напрям під назвою «життєдіяльність міст». З посиленням процесу децентралізації в Україні активно впроваджуються концепції смарт-сіті («розумних» міст). Близько 7-10 міст в Україні вже мають відповідні проекти та ініціативи. Концепція смарт-сіті є моделлю міста з використанням цифрових технологій для розв'язання поточних проблем міста, його сталого розвитку та комфортного життя громадян.

Найважливішими питаннями щодо розвитку концепції смарт-сіті в Україні є модернізація інфраструктури міст та впровадження ефективного ресурсного менеджменту (з використанням Інтернету речей, «зелених» технологій, «розумних мереж» тощо); трансформація системи міського управління на основі інтеграції систем та даних; необхідність визначення економічних моделей розвитку міст з урахуванням не тільки природного, промислового, а і людського потенціалу (міста як центри інновацій та розвитку людського потенціалу). Для активізації концепції смарт-сіті та їх масштабування визначено перелік необхідних для реалізації ініціатив [5].

Визначення термінологічної конструкції «електронного урядування» міститься в Концепції розвитку електронного урядування, яку було схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. [6], та визначається як форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян. Розвиток електронного урядування є одним з основних факторів забезпечення успішності реформування та підвищення конкурентоспроможності країни. Для досягнення рівня ефективності та результативності механізмів державного управління реформа будь-якої галузі економіки в сучасних умовах спрямована на широке застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Отже, інструменти електронного урядування можуть забезпечувати значне підвищення якості обслуговування громадян країни, а також надання послуг юридичним

особам та підвищення рівня відкритості, прозорості й ефективності у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування [7].

У межах реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [8], Україна має забезпечити комплексний розвиток електронного урядування відповідно до європейських вимог.

Також запровадження електронного урядування є базовою передумовою для розбудови в Україні ефективних цифрової економіки й цифрового ринку та його подальшої інтеграції до єдиного цифрового ринку ЄС (Digital Single Market Strategy for Europe) [9]. Крім того, розвиток електронного урядування та демократичних процесів, застосування загальноновизнаної системи демократичних цінностей, зокрема щодо участі громадян та інститутів громадянського суспільства в процесах формування та реалізації державної політики, відіграє ключову роль у забезпеченні економічного та соціального прогресу в державі.

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій з метою розширення можливостей участі громадян у процесі державотворення та державного управління все більше застосовуються інструменти електронної демократії [10].

Продовжуючи огляд окремих засобів електронної демократії, електронного урядування, електронних систем та процедур надання послуг, варто вказати на законодавче визначення термінологічної конструкції «інформаційна система», що міститься зокрема у положеннях Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [11]: «інформаційна (автоматизована) система - організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів»; «інформаційно-телекомунікаційна система - сукупність інформаційних та телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле». Визначення ж термінологічної конструкції «електронна система» можна знайти, наприклад, у положеннях Закону України «Про публічні закупівлі» [12]: «електронна система закупівель - інформаційно-телекомунікаційна система, що забезпечує проведення процедур закупівель, створення, розміщення, оприлюднення та обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами». Визначення, яке передбачено положеннями нової редакції Закону України «Про публічні закупівлі» [12] таке: «Електронна система закупівель - інформаційно-телекомунікаційна система, яка має комплексну систему захисту інформації з підтвердженою відповідністю згідно із Законом України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», що забезпечує проведення закупівель, створення, розміщення, оприлюднення, обмін інформацією і документами в електронному вигляді, до складу якої входять веб-портал Уповноваженого органу, авторизовані електронні майданчики, між якими

забезпечено автоматичний обмін інформацією та документами». Таким чином можна спостерігати тенденцію щодо посилення заходів захисту інформації, такий тенденції необхідно приділяти достатньо уваги в тому числі й у електронній системі у сфері будівництва.

У ЄС на постійній основі розробляються бюлетені щодо електронного урядування членів ЄС, що публікуються в межах діяльності Національної ради спостереження системи взаємодії та проекту програми «ISA2» і є важливим кроком у процесі моніторингу розробок у сфері електронного (цифрового) уряду в Європі. Метою оприлюднення даних та публікації цих бюлетенів є становлення основним джерелом дослідження країни з усіх питань, пов'язаних з електронним (цифровим) урядуванням у Європі, захоплюючи при цьому корисну інформацію про основні тенденції та події в цій сфері. У той же час, інформаційні бюлетені містять інформацію про основних суб'єктів та установи європейських країн, що відповідають за обслуговування та надання послуг цифрового урядування [13]. Україна подавала інформацію до вищезазначеного інформаційного бюлетеню за 2019 та 2020 рік, згідно з якою визначені групи послуг для громадян, що стосуються подорожей, роботи та виходу на пенсію, транспортних засобів, місця проживання, освіти та молоді, здоров'я, сім'ї та споживачів у 2019 році було доповнено послугами щодо пенсій та соціального страхування, видачі ID паспортів, реєстрації фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, реєстрації транспортних засобів та видачі посвідчення водіїв та інших сервісів у 2020 році [14,15].

Наразі із переліку інформаційних систем та порталів для надання деяких електронних та цифрових послуг можна вказати такі: єдиний державний портал адміністративних послуг [16], інтегровану систему електронної ідентифікації [17], електронний кабінет платника податків Податкової служби України [18], «е-здоров'я» [19], система «е-суд», електронний кабінет перевізника [20], Київ цифровий, електронний квиток у київському громадському транспорті «е-квиток» [21] та інші електронні та цифрові послуги.

При цьому варто зауважити, що, наприклад, у системі «е-здоров'я» реалізовані найсучасніші засоби захисту [22], у системі «е-суд» перевагою є повна інформація щодо документообігу, проте наразі система потребує комплексного доопрацювання та функціонує не в повну силу.

Вельми актуальним є офіційно презентований 6 лютого 2020 р. в Україні за участю Президента Володимира Зеленського застосунок «Дія», який має на меті «оцифрувати» державні послуги та документи для українців [23].

Загальна ж система взаємодії електронних інформаційних державних ресурсів регулюється Положенням про електронну взаємодію електронних інформаційних ресурсів [24].

Такі сучасні тенденції спрощення процедур отримання електронних та цифрових адміністративних послуг в межах публічного адміністрування опосередковано спричиняють, зокрема, й розвиток та подальші позитивні тенденції з удосконалення системи надання адміністративних послуг у

будівництві.

Із набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» № 199-IX [25] (далі – Закон), який Верховна Рада України ухвалила 17 жовтня 2019 року, професійна спільнота очікувала значного покращення якості надання адміністративних та інших послуг у сфері будівництва. Закон в прийнятій редакції мав на меті зниження корупційних ризиків при наданні таких послуг, сприяння забезпечення рівня публічності у наданні таких послуг. Зокрема, положеннями цього Закону передбачено створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва у складі містобудівного кадастру, що об'єднає у спільному інформаційному ресурсі всі дані про ринок будівництва.

Зазначену вище Єдину електронну систему у будівництві було запроваджено поетапно: з 1 грудня 2019 року та планується поступово запроваджувати окремі заходи до 1 грудня 2022 року [26]. Через портал електронної системи інформація, яка міститься в базі системи (крім персональних даних), стала доступною для учасників будівництва. Положеннями Закону передбачено можливість подання документів в електронній формі для отримання всіх адміністративних та інших передбачених Законом послуг у сфері будівництва, а також право одержувати такі послуги в електронній формі. Передбачено також, що за допомогою електронної системи можна буде здійснювати оплату адміністративних послуг у будівництві, а також штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності. Крім того, Законом передбачається скорочення переліку документів, що подаються для отримання адміністративних послуг у сфері будівництва.

Вже з 24 грудня 2019 року в Україні у тестовому режимі почав працювати електронний кабінет забудовника, за допомогою якого надавались адміністративні послуги для будівництва об'єктів незначного класу наслідків (відповідальності) СС1. З переліку 23 послуг, що складали пул послуг Державної архітектурно-будівельної інспекції, надавались 9 адміністративних послуг, які користуються найбільшим попитом [27].

Вимоги та особливості створення й роботи електронного кабінету були визначені положеннями Порядку функціонування електронного кабінету у сфері містобудівної діяльності (далі – Порядок), який було затверджено наказом Міністерства розвитку громад та територій 02.12.2019 № 285 [28]. Зокрема, пунктом 11 Розділу I. Загальні положення визначено, що електронний кабінет ведеться українською мовою та функціонує цілодобово сім днів на тиждень. Варто зауважити також, що підключення та доступ користувачів до електронного кабінету здійснюються безоплатно.

Отже, маємо півтора року досвіду, за які було розроблено та запущено в дослідну експлуатацію електронного кабінету (1 черга), автоматизація послуг

СС1, а саме:

- 1) повідомлення про початок виконання підготовчих робіт або про зміну даних у повідомленні про початок виконання підготовчих робіт;
- 2) повідомлення про початок виконання будівельних робіт щодо об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта або про зміну даних у повідомленні про початок виконання будівельних робіт щодо об'єктів, будівництво яких здійснюється на підставі будівельного паспорта;
- 3) повідомлення про початок виконання будівельних робіт щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1);
- 4) внесення змін до повідомлення про початок виконання будівельних робіт щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1);
- 7) реєстрація декларації про готовність до експлуатації об'єкта, будівництво якого здійснено на підставі будівельного паспорта;
- 8) реєстрація декларації про готовність до експлуатації об'єкта, що за класом наслідків (відповідальності) належить до об'єктів з незначними наслідками (СС1);
- 9) реєстрація декларації про готовність до експлуатації самочинно збудованого об'єкта, на який визнано право власності за рішенням суду, що набрало законної сили [29].

Перелік послуг, які планується надаватися органами державного архітектурно-будівельного контролю через електронний кабінет, визначені у Порядку [28].

Серед підстав уникнення корупційних чинників та зниження корупційних ризиків у роботі електронного кабінету можна вказати й той факт, що за функціональні та технічні аспекти діяльності електронного кабінету замовника відповідатимуть Державна архітектурно-будівельної інспекція (або інший уповноважений орган) та створене Міністерством цифрової трансформації України державне підприємство «Дія». Таким чином, адміністрування даної електронної системи буде виконуватись не одним суб'єктом господарювання, що покликано ускладнити ймовірність корупційної домовленості, адміністрування процедури надання послуг – також, що у свою чергу унеможливить маніпулювання даними та підвищить прозорість надання відповідних послуг.

Також, як позитивні зрушення щодо нормативно-правового забезпечення Єдиної державної електронної системи в сфері будівництва варто відзначити наступні, вже здійснені кроки, з впровадження цієї системи, а саме прийняття Урядом постанови КМУ від 01.07.2020 р. № 559 «Про реалізацію експериментального проекту щодо запровадження першої черги Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» та постанови КМУ від 23.06.2021 р. № 681 «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва», що сприяло уточненню та деталізації відповідних заходів впровадження, які й наразі реалізуються.

Здійснюючи аналіз основних етапів впровадження Єдиної державної електронної системи у будівництві в Україні [30] варто вказати, що виконання підпункту 1 пункту 11 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону протягом доволі довгого часу у процесі розроблення знаходився план заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи, що безперечно уповільнило впровадження та розвиток сервісів у складі Єдиної системи. Разом з тим, створене за допомогою Плану [31] покрокове підґрунтя для розроблення більш детального переліку заходів щодо її впровадження, що покликане визначити подальші напрями нововведень у цій сфері, зокрема, містить істотно малий перелік заходів на 2021 рік.

Висновки. Незважаючи на певні недоліки впровадження Єдиної державної електронної системи у будівництві, ми можемо спостерігати підвищення ефективності надання адміністративних послуг шляхом запроваджених змін у межах реалізації положень Закону вже на перших етапах, що вже дозволило забезпечити скорочення строків надання адміністративних послуг у сфері будівництва, сприяє підвищенню якості їхнього надання та зниженню корупційних ризиків при наданні таких послуг. Також треба відзначити фактор забезпечення публічності у сфері будівництва через початок роботи електронного кабінету забудовника, що, по суті, було складовою та першим етапом впровадження створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, передбаченої положеннями Закону.

Варто зауважити, що реалізація норм Закону також сприятиме підвищенню позиції України у рейтингу легкості ведення бізнесу Світового банку «Doing Business» за напрямом «Отримання дозволу на будівництво».

З огляду на проведений аналіз, а також, спираючись на європейський досвід, цілком логічним вбачається в подальшому поступово інтегрувати елементи Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва у загальну систему електронних адміністративних послуг або іншу державну інформаційну систему, інтегровану з цією електронною системою та електронними кабінетами, користувачами яких є суб'єкти господарювання та уповноважений територіальний орган, та розширити сервіси в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва, безперечно, вживаючи існуючі та запроваджуючи нові ефективні заходи із збереження даних та захисту інформації.

Література:

1. «Велике будівництво» сповільнило падіння ВВП України у 2020 році, - експертистратегічний маркетинговий план. Відмінності планів і процедур розробки. *РБК-УКРАЇНА* : веб-сайт. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/bolshaya-stroyka-zamedlila-padenie-vvp-ukrainy-1608021287.html> (дата звернення: 18.07.2021)
2. Електронне урядування : навч. посіб. / Семенченко А. І. та ін. ; за ред. А. І. Семенченка; Кабінет Міністрів України, Нац. Ун-т біоресурсів і природокористування України, Навч.-наук. Ін-т післядиплом. Освіти. Херсон : Грінь Д. С., 2014. 391 с.

3. Інфраструктура відкритих ключів: технології, архітектура, побудова та впровадження : навч. посіб. / Потій О. В. та ін. Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2011. 202 с.
4. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 15.08.2021).
5. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> (дата звернення: 08.08.2021).
6. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#n14> (дата звернення: 10.08.2021)
7. Розвиток електронного урядування та електронної демократії в Україні. *Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу* : веб-сайт. URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3451-розвиток-електронного-урядування-та-електронної-демократії-в-україні> (дата звернення: 11.08.2021)
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_a11 (дата звернення: 11.08.2021)
9. Digital Single Market Strategy for Europe. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?Uri=celex%3A52015DC0192> (дата звернення: 11.08.2021).
10. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 797-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/250417925> (дата звернення: 12.08.2021)
11. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.08.2021).
12. Про публічні закупівлі : Закону України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> (дата звернення: 02.08.2021).
13. Digital Public Administration Factsheets. *Joinup* : веб-сайт. URL: <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/digital-government-factsheets> (дата звернення: 04.08.2021).
14. Digital Government Factsheets 2019 - Ukraine. *Joinup* : веб-сайт. URL: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital_Government_Factsheets_Ukraine_2019_0.pdf (дата звернення: 04.08.2021).
15. Digital Public Administration factsheet 2020 - Ukraine. *Joinup* : веб-сайт. URL: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital_Public_Administration_Factsheets_Ukraine_vfinal_0.pdf (дата звернення: 08.08.2021).
16. Єдиний державний портал адміністративних послуг : веб-сайт. URL: <https://my.gov.ua/> (дата звернення: 08.08.2021).
17. Інтегрована система електронної ідентифікації : веб-сайт. URL: <https://id.gov.ua/> (дата звернення: 08.08.2021).
18. Електронний кабінет платника податків податкової служби України : веб-сайт. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/> (дата звернення: 08.08.2021).
19. *Ezdorovya* : веб-сайт. URL: <https://ehealth.gov.ua/> (дата звернення: 08.08.2021).
20. Електронний кабінет перевізника : веб-сайт. URL: <https://e-services.dsbt.gov.ua/#/> (дата звернення: 08.08.2021).

21. Електронний квиток у київському громадському транспорті «е-квиток». База знань : веб-сайт. URL: <https://wiki.1551.gov.ua/pages/viewpage.action?Pageid=44630449> (дата звернення: 08.08.2021).

22. Електронна система охорони здоров'я отримала атестат відповідності КСЗІ - державним вимогам захисту інформації. Урядовий портал : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/elektronna-sistema-ohoroni-zdorovya-otrimala-atestat-vidpovidnosti-kszi-derzhavnim-vimogam-zahistu-informaciyi> (дата звернення: 08.08.2021).

23. Президент, Прем'єр-міністр, Мінцифри презентували мобільний застосунок "Дія". Урядовий портал : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentovali-mobilnij-zastosunok-diya> (дата звернення: 08.08.2021).

24. Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів : Постанова Кабінет Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF> (дата звернення: 12.08.2021).

25. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Закон України від 17 жовтня 2019 року № 199-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20> (дата звернення: 12.08.2021).

26. Сидоренко Д. Документи для будівництва можна буде подати онлайн. Юридична Газета Online : веб-сайт. URL: <http://yur-gazeta.com/golovna/dokumenty-dlya-budivnictva-mozhna-bude-podati-onlayn.html> (дата звернення: 20.08.2021).

27. З 24 грудня через Електронний кабінет забудовника можна буде отримати 9 адмінпослуг у сфері містобудування, – Альона Бабак. Міністерство розвитку громад та територій України : веб-сайт. URL: <http://www.minregion.gov.ua/press/news/z-24-grudnya-cherez-elektronniy-kabinet-zabudovnika-mozhna-bude-otrimati-9-adminposlug-u-sferi-mistobuduvannya-alona-babak/> (дата звернення: 15.07.2021).

28. Про затвердження Порядку функціонування електронного кабінету у сфері містобудівної діяльності : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 02.12.2019, № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1238-19> (дата звернення: 29.06.2021).

29. Непомнящий О.М. Будівництво, містобудування, архітектура: нові зміни до законодавства / О.М. Непомнящий, О.В. Медведчук // Інформаційний бюлетень Мінрегіону. – Київ : «Укрбудінформ». – 2019. – № 12. – С. 2-7.

30. Марушева О.А. Етапи створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва: електронний кабінет забудовника. Актуальные научные исследования в современном мире. 2020. Випуск 1 (57), ч. 2. С. 12-16.

31. Про затвердження плану заходів щодо створення та запровадження Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 20 травня 2020 р. № 565-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.07.2021).

References:

1. «Velyke budivnytstvo» spovilnylo padinnia VVP Ukrainy u 2020 rotsi, - ekspertystatehichniy marketynhovyi plan. Vidminnosti planiv i protsedur rozrobky ["Large-scale construction" slowed down the fall of Ukraine's GDP in 2020 - expertstrategic marketing plan. Differences in development plans and procedures]. (2020). [www.rbc.ua](https://www.rbc.ua/ukr/news/bolshaya-stroyka-zamedlila-padenie-vvp-ukrainy-1608021287.html). Retrieved from <https://www.rbc.ua/ukr/news/bolshaya-stroyka-zamedlila-padenie-vvp-ukrainy-1608021287.html> [in Ukrainian].

2. Semenchenko, A.I., et al. (2014). *Elektronne uriaduvannia [E-government]*. Kherson: Hrin D. S. [in Ukrainian].

3. Potii, O. V., et al. (2011). *Infrastruktura vidkrytykh kliuchiv: tekhnolohii, arkhitektura, pobudova ta vprovadzhennia* [Public key infrastructure: technology, architecture, construction and implementation]. Dnipropetrovsk: Akademiia mytnoi sluzhby Ukrainy [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy Pro informatsiiu : vid 02.10.1992, № 2657-XII [Law of Ukraine On information of October 2 1992, № 2657-XII]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> [in Ukrainian].

5. Rozporiadzhennia Kabinet Ministriv Ukrainy Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018-2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii : vid 17 sichnia 2018 r. № 67-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine On approval of the Concept of development of the digital economy and society of Ukraine for 2018-2020 and approval of the action plan for its implementation of January 17, 2018 № 67-r]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80> [in Ukrainian].

6. Rozporiadzhennia Kabinet Ministriv Ukrainy Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoho uriaduvannia v Ukraini : vid 20 veresnia 2017 r. № 649-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine On approval of the Concept of e-government development in Ukraine of September 20 2017, № 649-r]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#n14> [in Ukrainian].

7. Rozvytok elektronnoho uriaduvannia ta elektronnoi demokratii v Ukraini [Development of e-government and e-democracy in Ukraine]. (2019). *www.center.gov.ua*. Retrieved from <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/3451-rozvytok-elektronnoho-uriaduvannia-ta-elektronnoi-demokratii-v-ukraini> [in Ukrainian].

8. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_a11 [in Ukrainian].

9. Digital Single Market Strategy for Europe. *eur-lex.europa.eu*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?Uri=celex%3A52015DC0192> (data zvernennia:).

10. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku elektronnoi demokratii v Ukraini ta planu zakhodiv shchodo yii realizatsii : vid 8 lystopada 2017, № 797-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine On approval of the Concept of e-democracy development in Ukraine and the action plan for its implementation of November 8, 2017 № 797-r]. *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/250417925> [in Ukrainian].

11. Zakon Ukrainy Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh : vid 5 lypnia 1994 roku, № 80/94-VR [Law of Ukraine On protection of information in information and telecommunication systems of July 5 1994, № 80/94-VR]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

12. Zakonu Ukrainy Pro publichni zakupivli : vid 25 hrudnia 2015 roku № 922-VIII [Law of Ukraine On Public Procurement of December 25 2015, № 922-VIII]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19> [in Ukrainian].

13. Digital Public Administration Factsheets. *joinup.ec.europa.eu*. Retrieved from <https://joinup.ec.europa.eu/collection/nifo-national-interoperability-framework-observatory/digital-government-factsheets> [in English].

14. Digital Government Factsheets 2019 - Ukraine. (2019). *joinup.ec.europa.eu*. Retrieved from https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital_Government_Factsheets_Ukraine_2019_0.pdf [in English].

15. Digital Public Administration factsheet 2020 - Ukraine. (2020). *joinup.ec.europa.eu*. Retrieved from https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inline-files/Digital_Public_Administration_Factsheets_Ukraine_vfinal_0.pdf [in English].

16. Yedynyi derzhavnyi portal administrativnykh posluh [Unified state portal of administrative services]. *my.gov.ua*. Retrieved from <https://my.gov.ua/> [in Ukrainian].

17. Intehrovana systema elektronnoi identyfikatsii [Integrated electronic identification system]. *id.gov.ua*. Retrieved from <https://id.gov.ua/> [in Ukrainian].

18. Elektronnyi kabinet platnyka podatkov podatkovoi sluzhby Ukrainy [Electronic office of the taxpayer of the tax service of Ukraine]. *cabinet.tax.gov.ua*. Retrieved from <https://cabinet.tax.gov.ua/> [in Ukrainian].

19. Ezdorovya [Ehealth]. *ehealth.gov.ua*. Retrieved from <https://ehealth.gov.ua/> [in Ukrainian].

20. Elektronnyi kabinet pereviznyka [Electronic office of the carrier]. *e-services.dsbt.gov.ua*. Retrieved from <https://e-services.dsbt.gov.ua/#/> [in Ukrainian].

21. Elektronnyi kvytok u kyivskomu hromadskomu transporti «e-kvytok» [Kyiv Smart Card]. *wiki.1551.gov.ua*. Retrieved from <https://wiki.1551.gov.ua/pages/viewpage.action?Pageid=44630449> [in Ukrainian].

22. Elektronna systema okhorony zdorovia otrymala atestat vidpovidnosti KSZI - derzhavnym vymoham zakhystu informatsii. Uriadovi portal [The electronic health care system has received a certificate of compliance with Comprehensive information security system - state requirements for information protection]. (2020). *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/elektronna-sistema-okhoroni-zdorovya-otrimala-atestat-vidpovidnosti-kszi-derzhavnim-vimogam-zahistu-informatsii> [in Ukrainian].

23. Prezydent, Premier-ministr, Mintsyfry prezentuvaly mobilnyi zastosunok "Diia" [The President, the Prime Minister, the Ministry of Finance presented the mobile application "Diia"]. (2020). *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentuvali-mobilnij-zastosunok-diia> [in Ukrainian].

24. Postanova Kabinet Ministriv Ukrainy "Deiaki pytannia elektronnoi vzaiemodii elektronnykh informatsiinykh resursiv" : vid 8 veresnia 2016 r. № 606 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Some issues of electronic interaction of electronic information resources" of September 8 2016, № 606]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF> [in Ukrainian].

25. Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia poriadku nadannia administrativnykh posluh u sferi budivnytstva ta stvorennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva : vid 17 zhovtnia 2019 roku № 199-IX [Law of Ukraine On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning the Improvement of the Procedure for Providing Administrative Services in the Sphere of Construction and Creation of the Unified State Electronic System in the Sphere of Construction of October 17 2019, № 199-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/199-20> [in Ukrainian].

26. Sydorenko, D. (2019). Dokumenty dlia budivnytstva mozhna bude podaty onlain [Documents for construction can be submitted online]. *yur-gazeta.com*. Retrieved from <http://yur-gazeta.com/golovna/dokumenty-dlya-budivnytstva-mozhna-bude-podati-onlain.html> [in Ukrainian].

27. Z 24 hrudnia cherez Elektronnyi kabinet zabudovnyka mozhna bude otrymaty 9 adminposluh u sferi mistobuduvannia, – Alona Babak [From December 24, through the developer's electronic account, it will be possible to receive 9 administrative services in the field of urban planning – Alona Babak]. *www.minregion.gov.ua*. Retrieved from <http://www.minregion.gov.ua/press/news/z-24-grudnya-cherez-elektronniy-kabinet-zabudovnika-mozhna-bude-otrimati-9-adminposlug-u-sferi-mistobuduvannya-alona-babak/> [in Ukrainian].

28. Nakaz Ministerstva rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy Pro zatverdzhennia Poriadku funktsionuvannia elektronnoho kabinetu u sferi mistobudivnoi diialnosti : vid 02.12.2019, № 285 [Order of the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine On approval of the Procedure for functioning of the electronic cabinet in the field of urban planning: dated 02.12.2019, № 285].

zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1238-19> [in Ukrainian].

29. Nepomniashchyi, O.M., Medvedchuk, O.V. (2019). Budivnytstvo, mistobuduvannia, arkhitektura: novi zminy do zakonodavstva [Construction, urban planning, architecture: new changes in legislation]. Informatsiyni biuleten Minrehionu – Information bulletin of the Ministry of Regional Development, 12, 2-7 [in Ukrainian].

30. Marusheva, O.A. (2020). Etapy stvorennia ta zaprovadzhennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva: elektronnyi kabinet zabudovnyka [Stages of creation and implementation of the Unified state electronic system in the field of construction: electronic office of the developer]. Aktualnye nauchnye issledovaniia v sovremennom mire – Current scientific research in the modern world, 1(57)(2), 12-16 [in Ukrainian].

31. Rozporiadzhennia Kabinet Ministriv Ukrainy Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo stvorennia ta zaprovadzhennia Yedynoi derzhavnoi elektronnoi systemy u sferi budivnytstva : vid 20 travnia 2020 r. № 565-r [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine On approval of the action plan for the creation and implementation of the Unified State Electronic System in the field of construction of May 20, 2020 № 565-r]. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].